

"DE, Mİ, Kİ" NİN YAZIMI

DA/DE'NİN YAZIMI

Dilimizde iki farklı görevde kullanılan "da/de" vardır:

Bağlaç Olan Da/ De

- Görevi, sözcükleri veya cümleleri bağlamaktır.
- Kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılır.
- Cümleden çıktığında cümlenin anlamı bozulmaz.

Örnek:

Evi **de** bahçeyi **de** güzelce temizledik.

Bulunma Hâli Eki Olan -Da/ -De

- Görevi, isme gelerek ona bulunma anlamı katmaktır.
- Kendisinden önceki sözcükle bitişik yazılır.
- Cümleden çıktığında cümlenin anlamı bozulur veya değişir.

Örnek:

Annem soba**da** kestane pişirdi.

NOT: Bulunma hali eki olan "-da/ -de" ünsüz benzeşmesine uğrayarak "-ta/ -te" olabilir.

"Kİ" NİN YAZIMI

Dilimizde üç farklı görevde kullanılan "ki" vardır:

Bağlaç Olan "ki"

- Görevi, sözcükleri veya cümleleri bağlamaktır.
- Kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılır.
- Cümleden çıktığında cümlenin anlamı bozulmaz.

Örnek:

Çok spor yapmalısın **ki** kasların kuvvetlensin.

Sıfat Yapan "-ki"

- Görevi, bir isme gelerek onu sıfat yapmaktır.
- Kendisinden önceki sözcükle bitişik yazılır.
- Cümleden çıktığında cümlenin anlamında daralma olur.

Örnek:

Akşam**ki** maçta herkes çok heyecanlıydı.

İlgi Zamiri Olan "-ki"

- Görevi, bir ismin yerini tutmaktır.
- Kendisinden önceki sözcükle bitişik yazılır.
- Cümleden çıktığında cümlenin anlamında daralma olur.

Örnek:

Benim saatim senin**ki**den yeni görünüyor.

NOT: Bağlaç olmasına rağmen kalıplaştığı için bitişik yazılan "ki"ler şunlardır:

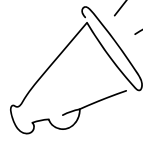
"MI" NİN YAZIMI

Soru eki olan "mı/ mi/ mu/ mü"

- Cümleye soru anlamı katan "mı /mi /mu /mü" ekidir.
- Cümleye soru anlamı katmasının yanında pekiştirme, zaman vb. anlamlar da katabilir.
- Bu ek her zaman kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılır fakat kendisinden sonraki eklerle bitişik yazılır.

Örnek:

Artık buralara kimse uğramıyor **mu**?
Ders çalışıyor **mu**dur, diye düşündüm.

NOT: Soru eki olan "mı/ mi/ mu/ mü" cümleye hangi anlamı katarsa katsın ayrı yazılır. Soru anlamı katarsa cümlelerin sonuna soru işareti gelir.

SORULAR

1. Bağlaç olan "de" ayrı yazılır, ek olan "de" ise bitişik yazılır.
Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu kurala uyulmadığı için yazım yanlışı yapılmıştır?
A) TDK'de memur olarak çalışıyormuş.
B) Morali bozulunca çantasını da alıp çıktı.
C) Bu okulda spor salonu da varmış.
D) Akdeniz de sular bir türlü durulmuyor.(MEB Kazanım sorusu)
2. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "ki"nin yazımı doğrudur?**
A) Baktığı kimse gelmiyor, o da gelmekten vazgeçti.
B) Yarınki işlerini bir an önce planlamalısın.
C) Bebek öyle tatlıki herkesin gözü onun üzerinde.
D) Ne yazıkki bu insanlara gerektiği gibi yardım edemedik.(MEB Kazanım sorusu)
3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "da / de"nin yazımı doğrudur?**
A) Bazen yanıma gelipde gülümsemesini özledim.
B) Diğer çocuklar gibi sende mi beni üzeceksin?
C) Elindeki paraylada bir iş kuramayınca hayata küstü.
D) Küçük çocuğun elinde rengarenk ve kocaman bir şeker vardı.
4. Soru eki "mı /mi /mu /mü" kendisinden önce gelen sözcükten ayrı yazılır.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmamasından kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?
A) Ayrılık acısı mı yaşıyor?
B) Kitabını aldığını gördün mü?
C) Ayla, gelecekmi acaba bu yaz?
D) Teyzesinin gelmesini bekleyecek mi?
5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**
A) Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.
B) Şimdi anlıyorumki her şey hataymış.
C) Arabam bozuldu, seninkini alabilir miyim?
D) Kitaptaki karakterleri çok sevdim.
6.
1. Türk Dili dergisinin bu ayki sayısında bir şiirim yayımlandı.
2. Ünlü ressamın çizdiği son resimde büyük beğeni topladı.
3. Aradan bir hafta geçmişti ki genç çoban köye geldi.
4. Bu inanılmaz düşleri siz de paylaşmak istemiyor musunuz?
Numaralanmış cümlelerden hangisinde yazım yanlışı vardır?
A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.
MEB Kazanım sorusu)

CEVAP ANAHTARI: 1.D 2.B 3.D 4.C 5.B 6.B